

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

11 december 2006

ONTWERP VAN KADERDECREET

inzake ontwikkelingssamenwerking

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	13
Advies van de Raad van State	25
Ontwerp van decreet	35

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Wat is ontwikkelingssamenwerking?

Het is niet vanzelfsprekend een eenduidige omschrijving te vinden die een antwoord biedt op deze vraag. Voor een aantal (minimale) criteria kunnen we als overheid wel terecht bij het Comité voor Ontwikkelingshulp (DAC) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Sinds 1961 worden door dit comité de nodige richtlijnen en adviezen uitgevaardigd voor lidstaten die werk willen maken van een beleid ontwikkelingssamenwerking.

Het is wel een voorbijgestreefde term, maar de ‘officiële ontwikkelingshulp’ (ODA) wordt gedefinieerd als bi- en multilaterale middelen ten gunste van landen die voorkomen op het eerste gedeelte van de DAC-lijst en die:

- a) verstrekt worden door officiële instanties, met inbegrip van de verschillende soorten overheden, of door hun uitvoerende agentschappen;
- b) overgedragen worden:
 - 1) met als belangrijkste doelstelling het bevorderen van de economische ontwikkeling en het welzijn in de ontvangende landen;
 - 2) tegen zachte voorwaarden en met een giftelement van minstens 25%.

Deze definitie klinkt gedateerd, maar ze is ruim aanvaard. Het omvat alle erkende overheidsinitiatieven op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. Ondanks alle evoluties op het vlak van inzichten en methodes van de laatste 50 jaar, kan de ODA-definitie aangeven aan welke minimale criteria de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich dient te houden.

2. Twaalf jaar Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

In 1993 begon de Vlaamse overheid haar eerste stappen te zetten op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. Sinds die bescheiden start is het Vlaamse

Noord-Zuidbeleid langzaam beginnen groeien. In 1999 werd ontwikkelingssamenwerking een afzonderlijke bevoegdheid binnen de Vlaamse Regering. Twee jaar later werd er een afzonderlijk begrotingsprogramma toegekend. Het beleid en de daartoe voorziene middelen kregen zo een duidelijk zichtbaar karakter.

De voorbije twaalf jaar zijn onmiskenbaar een leer-schoon geweest. Zowel kwalitatief als kwantitatief werd vooruitgang geboekt. De verdere uitdieping van de samenwerking met Zuid-Afrika, het starten van een programma in Mozambique, het uitwerken van drie specifieke decreten rond gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, sensibilisatie en educatie en waarborgverlening voor microfinanciering, zijn de bekendste voorbeelden.

Ook tijdens deze regeerperiode wordt op die ingeslagen weg verder gegaan. Het implementeren van de bestaande decreten, het voor het eerst uitwerken van een vijfjarige strategienota in overleg met de Zuid-Afrikaanse partners en het opstarten van nieuwe vormen van samenwerking met de Mozambikaanse overheid op het vlak van gezondheidszorg (budgetsteun) zijn maar enkele voorbeelden.

3. Een kaderdecreet – een kwalitatieve stap vooruit

Zoals aangekondigd in het regeerakkoord is het de bedoeling werk te maken van een kaderdecreet voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. In dit kaderdecreet moeten onder andere de visie, doelstellingen, criteria, instrumenten en evaluatiemechanismen vastgelegd worden.

Een aantal goede redenen om een kaderdecreet uit te werken:

- met een kaderdecreet wil Vlaanderen een signaal geven dat ontwikkelingssamenwerking een belangrijk beleidsdomein is dat op een degelijke manier ingevuld moet worden;
- het creëert duidelijkheid over hoe de Vlaamse Regering invulling wenst te geven aan een ruim begrip als ontwikkelingssamenwerking;
- een steeds groeiende Vlaamse ontwikkelings-samenwerking maakt een overkoepelend kader noodzakelijk. Zeker nu er via een aantal afzonderlijke decreten specifieke vormen van samenwerking uitgebouwd worden. De onderlinge samenhang tussen de verschillende programma's dreigt te zullen lijden onder de afwezigheid van

een algemene visie op ontwikkelingssamenwerking;

- een decretale verankering zorgt voor een grotere stabiliteit. Een kaderdecreet biedt een houvast aan de politiek, de administratie en de verschillende actoren en partners, die meer grip biedt dan de in levensduur beperkte beleidsnota's;
- een overkoepelend kader biedt de gelegenheid om later bepaalde vormen van ontwikkelingssamenwerking verder uit te diepen. De afstemming van nieuwe specifieke programma's op het grotere geheel is op die manier verzekerd;
- zonder de politieke beleidsvrijheid te willen beperken, kan een kaderdecreet toch een aantal algemeen aanvaarde principes en kwaliteitscriteria vastleggen.

Het is duidelijk dat ondanks het feit dat de defederalisering van ontwikkelingssamenwerking nog niet uitgevoerd werd, er nu reeds argumenten genoeg zijn om werk te maken van een wettelijk kader. Uiteraard zal een kaderdecreet de overdracht van federale middelen en programma's makkelijker maken. Het gaat hier immers om een flexibel instrument dat een verdere uitbreiding van en nieuwe initiatieven binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking als het ware kan omarmen.

4. Een soepel instrument

Een goed kaderdecreet moet een flexibel instrument blijven dat alle initiatieven op het vlak van ontwikkelingssamenwerking kan omvatten. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is immers geen statisch gegeven, wel integendeel.

De reeds uitgewerkte wettelijke regelingen voor specifieke vormen van samenwerking worden bijgevolg op een eenvoudige manier geïntegreerd binnen dit kaderdecreet. Het gaat hierbij over het decreet inzake ontwikkelingseducatie, het decreet betreffende de convenants gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking en het decreet betreffende de microfinanciering in ontwikkelingslanden door middel van waarborgverlening aan ontwikkelingsfondsen, alle drie afgekondigd op 2 april 2004. Deze drie decreten zijn immers in overeenstemming met de hierna aangegeven doelstellingen, principes en voorwaarden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

Bovendien wordt ruimte gelaten om verder specifieke regelingen uit te werken voor de financiering van andere indirecte actoren en multilaterale organisaties en het nemen van noodhulpinitiatieven.

Naast deze 'klassieke' vormen van ontwikkelingssamenwerking laat het decreet ook voldoende ruimte voor andere en nieuwe vormen van ontwikkelingsamenwerking. Naast de officiële bilaterale ontwikkelingssamenwerking (eerste pijler), de multilaterale ontwikkelingssamenwerking (tweede pijler) en de niet-gouvernementele samenwerking (derde pijler), bestaat er immers ook een minder gekende vierde pijler. Deze zeer heterogene pijler bestaat in de eerste plaats uit niet domeinspecifieke organisaties, met andere woorden, organisaties die niet ontwikkelingsamenwerking als primair doel hebben. Het gaat dus om allerlei maatschappelijke actoren zoals sociale bewegingen, scholen en bedrijven die ook daden van ontwikkelingssamenwerking stellen. Daarnaast bestaat de vierde pijler ook uit een veelheid aan nieuwe initiatieven waarbij individuen of groepen aan ontwikkelingssamenwerking doen en waarbij de directe contacten tussen mensen uit onze samenleving en mensen uit de derde wereld centraal staan.

Op die manier biedt dit ontwerpdecreet een basis voor de verdere uitbouw en verdieping van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, zowel bij een toename van het Vlaamse budget, als bij de overdracht van middelen in het kader van de uitvoering van de defederalisering.

II. TOELICHTING PER ARTIKEL

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Alle bepalingen van het decreet gelden zowel voor gemeenschaps- als voor gewestaangelegenheden.

Artikel 2

Dit artikel bevat verschillende definities die essentieel zijn voor de draagwijdte van dit decreet. In het kader van de rechtszekerheid is het van groot belang dat

aan de essentiële termen van deze regeling een nauwkeurig omschreven betekenis wordt gegeven.

TITEL II

Doelstellingen

Artikel 3

Vijftig jaar ontwikkelingssamenwerking in de praktijk heeft een hele evolutie in het denken over de doelstellingen met zich meegebracht. De laatste jaren lijkt er echter steeds meer een wereldwijde consensus te ontstaan. Deze inzichten zullen waarschijnlijk nog verder bijgestuurd worden en evolueren, maar de kracht van deze relatief nieuwe consensus ligt vooral in het feit dat er een breed draagvlak tot stand kwam voor een ‘mondiale ontwikkelingsagenda’.

In het midden van de jaren '90 raakten de lidstaten van de OESO/DAC het eens over zeven concrete doelstellingen of ‘seven pledges’. Dit vond zijn weerslag in het rapport ‘Shaping the 21st Century. The Contribution of Development Cooperation’.

De ‘Millenniumverklaring’ van de Verenigde Naties in september 2000 geldt als een volgende belangrijke mijlpaal. In deze verklaring bevestigt de internationale gemeenschap het universele recht op ontwikkeling en wordt het bestrijden van extreme armoede als centrale doelstelling voorop geplaatst.

Geïnspireerd door de ‘seven pledges’ en volgend op de afspraken die eind vorige eeuw op de grote wereldconferenties gemaakt werden, hebben de Verenigde Naties aan die ‘Millenniumverklaring’ een aantal zeer concrete engagementen, doelstellingen en acties gekoppeld, de zogenaamde ‘Millenniumdoelstellingen’.

MILLENNIUMDOELSTELLINGEN

Doelstelling 1 Uitroeijing van extreme armoede en honger

1. halvering van het aantal mensen met een inkomen van minder dan 1 dollar per dag (1990 > 2015)
2. halvering van het aantal mensen dat honger lijdt (1990 > 2015)

Doelstelling 2 Universeel basisonderwijs

3. basisonderwijs voor alle kinderen, zowel jongens als meisjes (> 2015)

Doelstelling 3 Gelijke kansen en machtsverwerving van vrouwen

4. gelijke kansen voor jongens en meisjes, eerst in het basisonderwijs (> 2005) en vervolgens op alle onderwijsniveaus (> 2015)

Doelstelling 4 Vermindering van de kindersterfte

5. vermindering met twee derde van de kindersterfte (1990 > 2015)

Doelstelling 5 Verbetering van de gezondheid van jonge moeders

6. vermindering met driekwart van de moedersterfte (1990 > 2015)

Doelstelling 6 Strijd tegen hiv/aids, malaria en andere ziektes

7. stopzetting en begin van ommekeer in de verspreiding van hiv/aids (> 2015)
8. stopzetting en begin van ommekeer in het voorkomen van malaria en andere belangrijke ziektes (> 2015)

Doelstelling 7 Ecologische duurzaamheid

9. invoering van de principes van duurzame ontwikkeling in de strategieën en programma's van landen, en de omkering van het verlies aan natuurlijke hulpbronnen
10. halvering van het aantal mensen zonder duurzame toegang tot veilig drinkwater (> 2015)
11. verbetering van de levenskwaliteit van minstens 100 miljoen bewoners van sloppenwijken (> 2020)

Doelstelling 8 Naar een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling

12. verdere ontwikkeling van een open, geregeld, niet-discriminerend handels- en financieel systeem

(houdt een engagement in tot goed bestuur, ontwikkeling en armoedebestrijding)

13. aandacht voor de speciale noden van de Minst Ontwikkelde Landen (houdt vrije toegang van MOL-export tot de markten in, alsook schuldverlichting en -kwijtschelding en hogere bedragen voor officiële ontwikkelingshulp)
14. aandacht voor de speciale noden van door land ingesloten staten en kleine eilandstaten in ontwikkeling
15. een globale aanpak van het schuldenprobleem van de landen in ontwikkeling, via nationale en internationale maatregelen, zodat de schuld op lange termijn draaglijk wordt
16. ontwikkeling en uitvoering van strategieën voor degelijk werk voor jongeren, in overleg met de landen in ontwikkeling
17. betaalbare toegang tot levensnoodzakelijke geneesmiddelen in de landen in ontwikkeling, samen met farmaceutische bedrijven
18. toegang tot de voordelen van nieuwe technologieën voor informatie en communicatie, samen met de private sector

Deze doelstellingen gelden nog steeds als een belangrijke leidraad voor de internationale gemeenschap. De slotverklaring van de conferentie 'Financing for Development' in het Mexicaanse Monterrey (maart 2002) stelt: "Wij streven ernaar armoede uit te roeien, volgehouden economische groei te bereiken en duurzame ontwikkeling te stimuleren [...]". Op de wereldtop over duurzame ontwikkeling in Johannesburg (september 2002) werd de relatie tussen armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling opnieuw bevestigd.

De Vlaamse Regering wenst zich aan te sluiten bij deze internationaal overeengekomen ontwikkelingsagenda.

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert deze bijdrage als volgt:

- 1° eerst en vooral zal de Vlaamse ontwikkelingsamenwerking samen met haar partners in het Zuiden initiatieven ontplooien die gericht zijn op een structurele bestrijding van de armoede. Het

Zuiden wordt daarbij omschreven als de landen die opgenomen zijn in het eerste deel van de lijst van het Comité voor Ontwikkelingssamenwerking (Development Assistance Committee – DAC) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), met uitzondering van de Europese landen die op deze lijst voorkomen. Deze Europese landen zijn alle lidstaten van de Verenigde Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UNECE), zodat kan verwezen worden naar de UNECE om die Europese landen uit te sluiten;

- 2° bijkomend heeft de Vlaamse Regering ook de verantwoordelijkheid om een draagvlak voor een solidaire houding ten aanzien van de Noord-Zuidproblematiek te creëren. In functie van een rechtvaardige en duurzame mondiale samenleving zal steun verleend worden aan initiatieven die hier een bijdrage toe leveren;

- 3° tot slot is het vanzelfsprekend dat er coherentie met het ontwikkelingsbeleid nagestreefd wordt binnen de verschillende domeinen waarvoor de Vlaamse Regering bevoegd is en waarbinnen het gevoerde beleid ook internationale implicaties kan hebben. Bijzondere aandacht kan hier gaan naar de landbouwpolitiek en naar Vlaamse standpuntbepalingen in het kader van de Wereldhandelsorganisatie. Eén van de instrumenten om die coherentie mee te helpen waarborgen, is de strategische adviesraad van Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel, Internationale Samenwerking en Toerisme. Dankzij de brede samenstelling van deze raad, wordt de geïntegreerde benadering van het internationale optreden van de Vlaamse Regering bevorderd. Ook kan er op regelmatige basis een Zuid-effectenrapport opgemaakt worden van de initiatieven van de Vlaamse Regering.

Om coherentie in de door de OESO erkende Vlaamse officiële ontwikkelingshulp tot stand te brengen, zullen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest volgende internationaal aanvaarde normen in acht nemen als criteria voor de ontwikkelingsrelevantie van hun acties:

- 1° versterking van de institutionele en beheerscapaciteit;
- 2° economische en sociale impact;
- 3° technische en financiële leefbaarheid;

- 4° efficiëntie van de geplande uitvoeringsprocedure;
- 5° aandacht voor de gelijkheid tussen mannen en vrouwen;
- 6° respect voor de bescherming en de vrijwaring van het leefmilieu.

TITEL IV

Principes en voorwaarden

HOOFDSTUK I

Principes

Artikel 4

De principes waarop ontwikkelingssamenwerking gebaseerd wordt, zijn sterk geëvolueerd. Het belang hiervan is niet te onderschatten, aangezien deze zeer bepalend zijn bij de verdere operationalisering van een succesvolle ontwikkelingssamenwerking. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking wil ook hier aansluiten bij de internationale praktijk.

De onder artikel 4 opgesomde principes gelden niet enkel voor de samenwerking met een partnerland, maar ook voor andere vormen van ontwikkelingssamenwerking zoals de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, de ontwikkelingseducatie, de waarborgverlening, de multilaterale samenwerking en andere vormen van indirecte samenwerking.

– Eigenaarschap

Het principe van ‘eigenaarschap’ (‘ownership’) stelt dat ontwikkeling pas succesvol en duurzaam kan zijn als de partners en de lokale bevolking zelf het initiatief nemen en hun eigen ontwikkelingsprocessen beheren, als zij met andere woorden erkend worden in het recht om eigenaar te zijn van hun eigen ontwikkeling.

Dit uitgangspunt houdt in dat de partners de verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen ontwikkeling en hierop ook kunnen worden aangesproken. Concreet betekent dit dat de prioriteit die aan een duurzame bestrijding van de armoede gegeven wordt ook

moet blijken uit het belang dat de partners daar zelf aan hechten.

Dit heeft als gevolg dat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich inschrijft in de ontwikkelingsstrategieën en activiteiten die de partners willen realiseren, in zoverre deze tot stand kwamen via consultatie en betrokkenheid van alle belanghebbende partijen, inclusief vertegenwoordigers van de civiele maatschappij.

Lokaal eigenaarschap zal maar succesvol zijn als er voldoende lokale capaciteit en kennis aanwezig is. Als dat niet zo is, zal de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking ook activiteiten voor capaciteitsopbouw en kennisopbouw bij de partner ondersteunen.

– Partnerschap

Partnerschap is net zoals eigenaarschap een belangrijk uitgangspunt in ontwikkelingssamenwerking en beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Naarmate bijvoorbeeld een land de verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling op zich neemt en daartoe ook de kans krijgt, evolueert de traditionele relatie tussen donor en ontvanger naar een relatie tussen partners die beiden rechten en plichten hebben. Niet alleen de partner in het Zuiden moet daarop aangesproken kunnen worden, maar ook de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking moet een betrouwbare partner zijn waarop men kan rekenen.

Naast de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zijn er verschillende soorten andere partners, onder meer supranationale instanties, nationale, regionale en lokale overheden, organisaties uit het middenveld en de civiele maatschappij, de private sector en informele samenwerkingsverbanden. Vanuit hun eigenheid hebben zij elk een specifieke rol te vervullen. Het is van belang om deze verschillende partners te (h)erkennen en volwaardig te laten participeren. Alleen via een benadering waarin verschillende actoren hun rol kunnen spelen, kunnen successen geboekt worden.

– Beleidsdialoog

Partnerschap impliceert ook een beleidsdialoog en geen eenzijdig opgelegde voorwaarden en verplichtingen. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking wil immers met haar partners de gestelde objectieven van

samenwerking bereiken. Eventuele moeilijkheden in de realisatie van die doelstellingen moeten bespreekbaar zijn.

– Erkenning van diversiteit

Een goed partnerschap is maar mogelijk in een sfeer van wederzijds vertrouwen en respect. Het is evident dat de (culturele) eigenheid van de partner daarbij erkend wordt. Dit betekent dat in de samenwerking met de partner (interculturele) communicatie en dialoog uiterst belangrijk zijn om tot wederzijds begrip te komen.

HOOFDSTUK II

Voorwaarden

Artikel 5

De in artikel 4 opgesomde principes houden een aantal voorwaarden in waaraan de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking moet voldoen.

De onder artikel 5 opgesomde voorwaarden gelden niet enkel voor de samenwerking met een partnerland, maar ook voor andere vormen van ontwikkelingssamenwerking. Afhankelijk van de aard van de andere vormen van Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, met name bij de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, de ontwikkelingseducatie, de waarborgverlening, de multilaterale samenwerking en andere vormen van indirecte samenwerking, kan echter afgeweken worden van de voorwaarde tot geografische concentratie.

– Ontwikkelingsrelevantie

Om te bepalen wat beschouwd wordt als ontwikkelingsrelevant kan een overheid terugvallen op wat door de OESO/DAC als dusdanig beschouwd wordt. Zoals reeds gesteld zijn deze criteria ruim aanvaard en bepalen ze duidelijk aan welke minimale criteria de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich dient te houden.

– Ongebonden hulp

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking sluit zich aan bij de initiatieven van de partners en dringt haar eigen agenda niet op. Aangezien het belang van de partners steeds centraal staat, betekent dit dat de

richtlijnen van de OESO/DAC in verband met ongebonden hulp strikt nageleefd zullen worden.

– Concentratie

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zal globaal gezien steeds een relatief kleine rol spelen. Om versnippering tegen te gaan en een maximale efficiëntie na te streven, is het voor een kleine actor noodzakelijk om de inspanningen zorgvuldig te concentreren. Concentratie van de inspanningen kan binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking concreet gestalte krijgen door af te stappen van kleinschalige projectfinanciering, scherp te focussen op welomlijnde doelgroepen, aanwezig te zijn in een beperkt aantal landen en regio's en de klemtoon te leggen op slechts enkele sectoren en thema's. Op het vlak van de keuze van de sectoren vormen de prioriteiten die naar voor geschoven worden in het kader van de millenniumdoelstellingen de leidraad.

– Coördinatie en harmonisatie

In ieder partnerland zijn vele actoren aanwezig, onder meer nationale, regionale en lokale overheden, de Europese Unie, multilaterale organisaties, verschillende gouvernementele en niet-gouvernementele donoren, organisaties en bewegingen uit het middenveld en de private sector. Coördinatie met deze partners is een vereiste voor effectief en efficiënt optreden.

Op operationeel vlak kan het principe van coördinatie zich onder meer vertalen in:

- coördinatie van de initiatieven van verschillende actoren (multi-actorbenadering) en van verschillende overheidsniveaus (multi-levelbenadering) in de ondersteuning van de realisatie van de gemeenschappelijke doelstellingen;
- deelname aan donorcoördinatie, gaande van de uitwisseling van informatie tot gezamenlijke financiering of uitvoering van initiatieven.
- Resultaatgerichte, langdurige samenwerking

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking moet een betrouwbare partner zijn, die voldoende oog heeft voor continuïteit en die zich aan de aangegane engagementen houdt. Om een succesvolle en resultaatgerichte samenwerking te bekomen, engageert Vlaanderen zich op lange termijn ten opzichte van haar partners.

– Kwaliteit

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking streeft vanzelfsprekend kwaliteit na. Terecht kunnen de verschillende betrokken partijen, met name doelgroepen, donoren, partnerlanden, vertegenwoordigers van de civiele maatschappij, maar ook de Vlaamse belastingbetaler, verantwoording vragen inzake de effectiviteit en efficiëntie van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Zowel de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking als haar partners moeten op de kwaliteit van hun bijdrage afgerekend kunnen worden. Een voortdurende kwaliteitscontrole is daartoe noodzakelijk. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking moet transparant zijn en zal resultaten van evaluaties openbaar maken.

TITEL IV

Bilaterale samenwerking

HOOFDSTUK I

Samenwerking met een partnerland

Artikel 6

Zoals aangegeven bij de voorwaarde tot concentratie is, gezien het beperkte budget, een geografische afbakening noodzakelijk om tot een efficiënte en kwaliteitsvolle samenwerking te komen. Een betekenisvolle bijkomende budgettaire massa is noodzakelijk wanneer er nieuwe partnerlanden geselecteerd zouden worden.

Artikel 7

Teneinde tot een efficiënte en kwaliteitsvolle samenwerking te komen, laat de Vlaamse Regering zich leiden door een aantal criteria.

Bij het selecteren van bijkomende partnerlanden zal om evidente redenen voorrang gegeven worden aan landen uit de groep van de Minst Ontwikkelde Landen.

Bij elke vorm van bilaterale samenwerking is een zekere mate van goed bestuur in het partnerland van cruciaal belang. Bij het selecteren van partnerlanden

en bij het evalueren van een bestaande samenwerking zal dan ook terdege rekening gehouden worden met de situatie op het vlak van de zes ‘bestuurlijke indicatoren’ (‘governance indicators’) die gepubliceerd worden door de Wereldbank:

1. Voice and Accountability
2. Political Stability and Absence of Violence
3. Government Effectiveness
4. Regulatory Quality
5. Rule of Law
6. Control of Corruption.

Deze indicatoren worden regelmatig kritisch geëvalueerd en ook andere indicatoren van gerenommeerde internationale organisaties en niet-gouvernementele organisaties kunnen in aanmerking komen voor deze beoordeling.

Aangezien een langdurige samenwerking met de nodige aandacht voor kwalitatieve resultaten belangrijke voorwaarden zijn voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, is het in rekening brengen van de bestaande betrekkingen met een partnerland een bijkomende overweging voor de selectie of het behoud van een partnerland.

De Vlaamse Regering zorgt voor de verdere uitwerking van deze criteria en zal op basis daarvan beslissen met welk(e) partnerland(en) een samenwerkingsovereenkomst wordt gesloten.

Artikel 8

Als de samenwerkingsovereenkomst met het partnerland is beëindigd of de Vlaamse Regering en het partnerland besluiten gezamenlijk de samenwerking voortijdig te beëindigen of het partnerland voldoet niet langer aan één of meerdere selectiecriteria van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zoals bepaald in artikel 7, §1, of het partnerland beëindigt zelf de samenwerking, dan kan de samenwerking met het partnerland stopgezet worden. Dit gebeurt in overleg met het partnerland, tenzij de omstandigheden dergelijk overleg niet toelaten.

HOOFDSTUK II

Sectorale afbakening

Artikel 9

In overeenstemming met de voorwaarde tot concentratie zoals bepaald in artikel 5, derde lid, zullen de inspanningen van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking toegespitst worden op een aantal welbepaalde sectoren. Deze sectoren worden in overleg met het partnerland bepaald.

HOOFDSTUK III

Transversale thema's

Artikel 10

Het begrip 'duurzame ontwikkeling', wordt, net als 'gender' gedefinieerd in overeenstemming met de definities die werden gebruikt in het decreet betreffende ontwikkelingseducatie. Hiv/aids vormt vanwege de schaal en de ernst van deze pandemie een bijkomend specifiek aandachtspunt. Aan deze transversale thema's wordt bijzondere aandacht besteed doorheen alle initiatieven en acties die de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking onderneemt in haar samenwerking met een partnerland.

HOOFDSTUK IV

Actoren

Artikel 11

Ook indirecte actoren en multilaterale organisaties kunnen aangezocht worden om mee voor de uitvoering van de samenwerking met het partnerland in te staan. De totaliteit van de samenwerking met en/of via alle actoren moet in overeenstemming zijn met de principes en voorwaarden zoals weergegeven in de artikelen 4 en 5.

HOOFDSTUK V

Vormen

Artikel 12

In overeenstemming met de principes en voorwaarden zoals weergegeven in de artikelen 4 en 5 wordt voor elk partnerland bepaald welke vormen van samenwerking het meest aangewezen zijn.

HOOFDSTUK VI

Landenstrategienota

Artikel 13

Een landenstrategienota per partnerland is een ideaal instrument om ervoor te zorgen dat het beleid in overeenstemming is met de principes en voorwaarden zoals weergegeven in de artikelen 4 en 5. Hiervoor moet deze landenstrategienota ingebed zijn in eventueel bestaande ontwikkelingsplannen van het partnerland en in beleidsdialoog met het partnerland opgesteld worden.

TITEL V

Multilaterale samenwerking

Artikel 14

Zoals aangegeven in artikel 11 kunnen multilaterale organisaties actoren zijn die betrokken worden bij de samenwerking met een partnerland. Daarnaast kunnen multilaterale organisaties echter ook het voorwerp zijn van een rechtstreeks partnerschap met de Vlaamse Regering in zoverre dit in overeenstemming is met de aangegeven doelstellingen, principes en voorwaarden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

TITEL VI

Indirecte samenwerking

Artikel 15

Zoals aangegeven in artikel 11 kunnen ook indirecte actoren betrokken worden bij de samenwerking met een partnerland. Daarnaast kunnen indirecte actoren het voorwerp zijn van een rechtstreeks partnerschap met de Vlaamse Regering in zoverre dit in overeenstemming is met de aangegeven doelstellingen, principes en voorwaarden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

Voor ontwikkelingseducatie en gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking werden al specifieke regelingen uitgewerkt, maar naast andere ‘klassieke’ vormen van indirecte ontwikkelingssamenwerking kunnen ook nieuwe vormen zoals de zogenaamde ‘vierde pijler’ onder deze noemer verder uitgewerkt worden.

TITEL VII

Gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking

Artikel 16

De definitie van ‘convenant gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking’ komt overeen met de definitie die werd gebruikt in het decreet betreffende het beleid inzake convenants gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking.

Op die manier wordt de reeds uitgewerkte wettelijke regeling voor deze specifieke vorm van samenwerking op een eenvoudige manier geïntegreerd binnen dit kaderdecreet. De gemeentelijke ontwikkelingsamenwerking is immers in overeenstemming met de aangegeven doelstellingen, principes en voorwaarden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

TITEL VIII

Ontwikkelingseducatie

Artikel 17

De definitie van ‘ontwikkelingseducatie’ komt overeen met de definitie die werd gebruikt in het decreet betreffende ontwikkelingseducatie.

Op die manier wordt de reeds uitgewerkte wettelijke regeling voor ontwikkelingseducatie op een eenvoudige manier geïntegreerd binnen dit kaderdecreet. Ontwikkelingseducatie is immers in overeenstemming met de aangegeven doelstellingen, principes en voorwaarden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

TITEL IX

Waarborgverlening

Artikel 18

De definitie van ‘Vlaams ontwikkelingsfonds’ komt overeen met de definitie die werd gebruikt in het decreet betreffende de microfinanciering in ontwikkelingslanden door middel van waarborgverlening aan ontwikkelingsfondsen.

Op die manier wordt de reeds uitgewerkte wettelijke regeling voor waarborgverlening op een eenvoudige manier geïntegreerd binnen dit kaderdecreet. Waarborgverlening voor microfinanciering is immers een specifieke vorm van ontwikkelingssamenwerking die in overeenstemming is met de aangegeven doelstellingen, principes en voorwaarden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

TITEL X

Noodhulp en humanitaire bijstand

Artikel 19

Naast de ontwikkelingssamenwerking in overeenstemming met de doelstelling zoals aangegeven in artikel 3, eerste lid, kan de Vlaamse Regering ook noodhulp verstrekken. Deze in tijd, ruimte en omvang beperkte hulp aan bevolkingsgroepen die, ten gevolge van natuurlijke of door de mens veroorzaakte rampen die de mogelijkheden tot een gepaste reactie door de plaatselijke bevolking en haar autoriteiten overstijgen, in een noodsituatie terecht zijn gekomen, blijft door de aard zelf van de geboden bijstand een buitenbeentje in het geheel van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

TITEL XI

Voortgangscontrole en evaluatie

Artikel 20

Een beleid in overeenstemming met de principes en voorwaarden zoals weergegeven in de artikelen 4 en 5 en in het bijzonder in artikel 5, zesde lid, moet voortdurend het voorwerp zijn van controle en evaluatie.

Artikel 21

Om artikel 20 in de praktijk om te zetten zal niet enkel in interne evaluatie en voortgangscontrole voorzien worden, maar ook in externe evaluatie die zowel het beleid als de acties van de Vlaamse Regering inzake ontwikkelingssamenwerking evalueren.

TITEL XII

Financiële middelen

Artikel 22

Naast de middelen van het eigen begrotingsprogramma van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking kunnen ook bijdragen van andere begrotingsprogramma's in aanmerking komen om erkend te worden als ODA.

Artikel 23

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 24

Het decreet voorziet in een jaarlijkse rapportering van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement.

TITEL XIII

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 25

In dit artikel wordt vooreerst bepaald dat het decreet van toepassing is op de beleidsmaatregelen en acties die de Vlaamse Regering na inwerkingtreding van dit decreet onderneemt.

Verder wordt toepassing gegeven van de algemene regel dat inzake overeenkomsten de eerbiedigende werking van de wet de regel is.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN KADERDECREET

inzake ontwikkelingssamenwerking

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Vlaamse ontwikkelingssamenwerking: het geheel van beleid en acties van de Vlaamse Regering in het kader van ontwikkelingssamenwerking, zowel in het Zuiden als binnen de Vlaamse Gemeenschap, die bijdragen tot het dichten van de Noord-Zuidkloof, het bevorderen van duurzame ontwikkeling in het Zuiden en een rechtvaardige, vreedzame en welvarende internationale gemeenschap;
- 2° het Zuiden: de landen die opgenomen zijn in het eerste deel van de lijst van het Comité voor Ontwikkelingshulp (DAC) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), met uitzondering van de lidstaten van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UNECE);
- 3° duurzame ontwikkeling: een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van het heden zonder de mogelijkheden tot behoeftevoorziening van de toekomstige generaties in gevaar te brengen waarbij aandacht gegeven wordt aan de sociale, de ecologische en de economische dimensie;
- 4° Millenniumverklaring: de verklaring zoals aangenomen bij resolutie nr. 55/2 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 8 september 2000;
- 5° millenniumdoelstellingen: de doelstellingen die de Verenigde Naties in de Millenniumverklaring hebben opgenomen en waarmee ze uiting geven aan hun bereidheid om de extreme armoede in de wereld te bestrijden en daarin tegen 2015 tastbare resultaten te boeken;

- 6° partners: de verschillende actoren waarmee de Vlaamse Regering samenwerkt om aan de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking uitvoering te geven. Partners kunnen zijn:
- a) partnerlanden: landen uit het Zuiden, vertegenwoordigd door hun overheden, die als prioritair voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking worden beschouwd. Naast de centrale overheid van de partnerlanden kunnen eventueel, en voor zover dat door de wetgeving of door de centrale overheid van het partnerland wordt toegestaan, ook deelstaten en regionale overheden van landen uit het Zuiden partners van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zijn;
 - b) multilaterale organisaties: intergouvernementele organisaties, met inbegrip van de Europese instellingen en van internationale organisaties voor regionale samenwerking van landen in het Zuiden;
 - c) indirecte actoren: instellingen en organisaties die geen deel uitmaken van of niet rechtstreeks betrokken zijn bij de Vlaamse overheid, zoals niet-gouvernementele organisaties, universiteiten en wetenschappelijke instellingen, vakbonden, private instellingen en gemeente- en provinciebesturen;
- 7° bilaterale samenwerking: vormen van samenwerking die gefinancierd worden door de Vlaamse Regering en die gebaseerd zijn op een overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en een partnerland van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking;
- 8° minst ontwikkelde landen: de landen die wegens een laag inkomen per hoofd van de bevolking, een beperkte sociale ontwikkeling en een zwakke economische diversificatie als dusdanig erkend zijn door de Conferentie van de Verenigde Naties inzake Handel en Ontwikkeling (UNCTAD);
- 9° gender: concept dat verwijst naar het verschil in sociale status en rol tussen mannen en vrouwen in de samenleving en de machtsonevenwichten die hieruit voortvloeien;
- 10° macrosteun: rechtstreekse financiële steun aan de begroting of de betalingsbalans van een partnerland;
- 11° sectorale benadering: samenwerking die gericht is op de verdere ontwikkeling van een specifieke sector in een partnerland;
- 12° programmafinanciering: vorm van samenwerking waarbij verschillende activiteiten een coherent geheel vormen en bijdragen tot vooraf bepaalde doelstellingen en waarbij een procesmatige benadering wordt gebruikt die flexibiliteit bij de uitvoering mogelijk maakt;
- 13° projectfinanciering: financiële hulp of technische samenwerking met het oog op het ondersteunen van een zeer specifiek en in tijd en omvang beperkt aantal activiteiten die gericht zijn op het behalen van welomschreven resultaten en doelstellingen;
- 14° indirecte samenwerking: vormen van samenwerking waarbij de Vlaamse Regering zorgt voor de financiering of medefinanciering van activiteiten in het kader van het ontwikkelingsbeleid van een indirecte actor;
- 15° multilaterale samenwerking: vormen van samenwerking waarbij de Vlaamse Regering zorgt voor de financiering of medefinanciering van activiteiten in het kader van het ontwikkelingsbeleid van een multilaterale organisatie;
- 16° ODA: officiële ontwikkelingssamenwerking (official development assistance), zoals bepaald volgens de criteria van de OESO/DAC;
- 17° convenant gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking: een convenant gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 2 april 2004 betreffende het beleid inzake convenants gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking;

- 18° ontwikkelingseducatie: ontwikkelingseducatie als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 2 april 2004 inzake ontwikkelingseducatie;
- 19° Vlaams Ontwikkelingsfonds: ontwikkelingsfonds als vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 2 april 2004 betreffende de microfinanciering in ontwikkelingslanden door middel van waarborgverlening aan ontwikkelingsfondsen.

TITEL II

Doelstellingen

Artikel 3

§1. Binnen het ruimere perspectief van een mondiale duurzame ontwikkeling, zoals door de internationale gemeenschap is overeengekomen in de Verklaring van Rio de Janeiro inzake Milieu en Ontwikkeling van juni 1992 en in het bijbehorende actieplan Agenda 21, en in overeenstemming met de internationale ontwikkelingsagenda, zoals onder andere bepaald in de millenniumdoelstellingen, wil de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking een eigen bijdrage leveren aan rechtvaardige Noord-Zuidverhoudingen en aan de verdere ontwikkeling van het Zuiden.

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert die bijdrage door:

- 1° samen met de bevolking van landen in het Zuiden te werken aan de realisatie van initiatieven voor structurele bestrijding van de armoede. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking onderneemt daarbij prioritair activiteiten die erop gericht zijn de levenskwaliteit van arme en kwetsbare bevolkingsgroepen te verbeteren en het recht op ontwikkeling van die groepen te garanderen;
- 2° met het oog op een rechtvaardige en duurzame mondiale samenleving steun te verlenen aan de verruiming van het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking binnen de Vlaamse Gemeenschap en aan de ontwikkeling van een houding van internationale solidariteit;
- 3° aandacht voor het mondiale perspectief te promoten en coherentie met het ontwikkelingsbeleid na te streven binnen de verschillende domeinen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn en waarbinnen het gevoerde beleid ook internationale implicaties kan hebben.

§2. In haar beleidsnota en in haar beleidsbrieven vult de Vlaamse Regering die algemene doelstellingen meer specifiek in.

TITEL III

Principes en voorwaarden

HOOFDSTUK I

Principes

Artikel 4

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking hanteert de volgende principes in de samenwerking met haar partners:

- 1° eigenaarschap: de partners van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking bepalen hun eigen ontwikkelingsbeleid en hun eigen prioriteiten en geven zelf aan op welke manier zij die willen realiseren. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert haar bijdrage binnen die beleidskaders en prioriteiten;
- 2° partnerschap: in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking werken de betrokken partijen samen op basis van gelijkwaardigheid, wederkerigheid, vertrouwen en respect. Zij hebben allemaal rechten en plichten waarop zij wederzijds aangesproken kunnen worden;
- 3° beleidsdialoog: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking treedt in dialoog met haar partners met de bedoeling de doelstellingen inzake samenwerking te bereiken, eventuele moeilijkheden in de realisatie ervan bespreekbaar te maken en indien nodig politieke kwesties te bespreken die een effect kunnen hebben op de samenwerking. Specifieke aandacht gaat hierbij naar de situatie op het vlak van de mensenrechten, democratische ontwikkeling en vrede. Zowel overheden als vertegenwoordigers uit de civiele maatschappij worden betrokken bij die dialogen, die zowel formeel als informeel van aard kunnen zijn;
- 4° erkenning van diversiteit: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking erkent de culturele, sociale, economische, religieuze en levensbeschouwelijke diversiteit van de partners met wie ze samenwerkt.

HOOFDSTUK II

Voorwaarden

Artikel 5

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° ontwikkelingsrelevantie: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking beantwoordt aan de criteria voor ontwikkelingsrelevantie zoals de OESO/DAC vaststelt;
- 2° ongebonden hulp: de financiële middelen die, in welke vorm ook, verstrekt worden in het kader van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zijn vrij van enige verplichting tot besteding in goederen of diensten uit Vlaanderen;
- 3° concentratie: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking bundelt haar inspanningen tot een beperkt aantal landen, sectoren en actoren, om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Op het vlak van de keuze van de sectoren vormen de prioriteiten die naar voor geschoven worden in het kader van de millenniumdoelstellingen de leidraad;
- 4° coördinatie en harmonisatie: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking coördineert haar inspanningen enerzijds met de eigen initiatieven van haar partners, en anderzijds met de initiatieven van andere donoren. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert ook de nodige inspanningen om bij te dragen tot de harmonisatie van donorprocedures;
- 5° resultaatgerichte, langdurige samenwerking: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking streeft een langdurig effect na dat zich niet alleen uit in het behalen van blijvende en meetbare resultaten, maar ook in capaciteitsopbouw van de partners. Om tot een succesvolle en resultaatgerichte samenwerking te kunnen komen engageert de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich voor minstens vijf jaar in de samenwerking met een partnerland;
- 6° kwaliteit: integrale kwaliteitszorg is een wezenlijk onderdeel van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking werkt op een doeltreffende en doelmatige manier. Ze beoogt con-

tinuïteit en coherentie in de samenwerking met haar partners en gaat daarbij methodisch te werk. Relevante ervaring en aanbevelingen uit evaluaties worden optimaal benut.

TITEL IV

Bilaterale samenwerking

HOOFDSTUK I

Samenwerking met een partnerland

Artikel 6

Om tot een efficiënte en kwaliteitsvolle samenwerking te komen, concentreert de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking haar inspanningen in een beperkt aantal landen. De mogelijkheid tot het inzetten van voldoende financiële middelen bepaalt het concrete aantal partnerlanden waarmee samengewerkt wordt. De bepaling van de minimale budgettaire massa daartoe en de landenkeuze gebeurt door de Vlaamse Regering. De landenkeuze wordt vermeld in de beleidsnota of de beleidsbrief van de minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking.

Artikel 7

§1. Voor het al dan niet verder samenwerken met bestaande partnerlanden of bij de selectie van één of meer extra partnerlanden laat de Vlaamse overheid zich leiden door de volgende criteria:

- 1° de mate waarin de graad van armoede van het partnerland een bijdrage van de Vlaamse ontwikkelingsamenwerking rechtvaardigt. Daarom zal voorrang gegeven worden aan samenwerking met landen uit de groep van de minst ontwikkelde landen;
- 2° de mate van goed bestuur in het partnerland;
- 3° het belang van de bestaande betrekkingen met het partnerland in overeenstemming met de voorwaarden, vermeld in artikel 5, 5° en 6°.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt welke actuele indicatoren aan die criteria gekoppeld worden en hoe ze onderling gewogen worden. Op basis daarvan motiveert de Vlaamse Regering haar uiteindelijke keuze voor het sluiten van een overeenkomst met een of meer nieuwe partnerlanden. Desgewenst kan ze aanvullende criteria voor een fijnere selectie bepalen.

Artikel 8

De samenwerking kan stopgezet worden om de volgende redenen:

- 1° de overeenkomst tussen het partnerland en de Vlaamse overheid is beëindigd;
- 2° de Vlaamse overheid en het partnerland besluiten gezamenlijk de samenwerking voortijdig te beëindigen;
- 3° het partnerland voldoet niet langer aan een of meer selectiecriteria van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking als vermeld in artikel 7, §1;

4° het partnerland beëindigt de samenwerking met de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering zal in overleg met het partnerland de voorwaarden voor stopzetting van de samenwerking bepalen, tenzij de omstandigheden een dergelijk overleg niet mogelijk maken.

HOOFDSTUK II

Sectorale afbakening

Artikel 9

Omwille van kwaliteit en efficiëntie concentreert de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking haar inspanningen in een beperkt aantal sectoren. De sectoren worden steeds gekozen in overleg met het partnerland en in overeenstemming met de principes en voorwaarden, vermeld in de artikelen 4 en 5.

HOOFDSTUK III

Transversale thema's

Artikel 10

Bij alle beleidsinitiatieven en acties die de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking onderneemt, besteedt ze bijzondere aandacht aan de transversale thema's gender, hiv/aids en duurzame ontwikkeling.

HOOFDSTUK IV

Actoren

Artikel 11

Naast de overheid kunnen ook indirecte actoren en multilaterale organisaties aangezocht worden om mee voor de uitvoering van de samenwerking met het partnerland te zorgen.

HOOFDSTUK V

Vormen

Artikel 12

Voor elk partnerland wordt bepaald welke vormen van samenwerking het meest aangewezen zijn. Mogelijke vormen van samenwerking zijn: budgetsteun, programma- en projectfinanciering, adviesverlening met het oog op kennisopbouw en beurzen voor studie en stage.

HOOFDSTUK VI

Landenstrategienota

Artikel 13

Voor elk partnerland bepaalt een landenstrategienota het te volgen beleid. Die landenstrategienota is ingebed in al bestaande ontwikkelingsplannen van het partnerland. Ze wordt in een beleidsdialoog met het partnerland opgemaakt.

De landenstrategienota gaat minstens in op de doelstellingen, specifieke sectoren, transversale thema's, actoren en samenwerkingsvormen die voor het partnerland aangewezen zijn. Afhankelijk van de specifieke context binnen het desbetreffende partnerland, bepaalt de landenstrategienota de inhoudelijke afbakening van de sectoren, de inbedding van de transversale thema's en de eventuele samenwerking tussen de verschillende actoren. De landenstrategienota maakt deel uit van de beleidsnota of de beleidsbrief van de minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking. De landenstrategienota wordt voorgelegd aan de strategische adviesraad van het beleidsdomein waartoe ontwikkelingssamenwerking behoort en aan het Vlaams Parlement. Een landenstrategienota wordt regelmatig en in overleg met het partnerland geëvalueerd.

TITEL V

Multilaterale samenwerking

Artikel 14

De Vlaamse overheid kan beslissen om bepaalde multilaterale organisaties met een vrijwillige bijdrage financieel te ondersteunen, ter aanvulling van de al aangehaalde maatregelen die ze neemt om de doelstellingen, vermeld in artikel 3, §1, uit te voeren en afhankelijk van de middelen die ze ter beschikking heeft. De organisaties worden steeds gekozen in overeenstemming met de principes en voorwaarden, vermeld in de artikelen 4 en 5.

De Vlaamse overheid bepaalt de voorwaarden voor die financiering.

TITEL VI

Indirecte samenwerking

Artikel 15

De Vlaamse overheid kan beslissen om projecten en programma's van bepaalde indirecte actoren te financieren, ter aanvulling van de al aangehaalde maatregelen die ze neemt om de doelstellingen, vermeld in artikel 3, §1, uit te voeren en afhankelijk van de middelen die ze ter beschikking heeft.

De Vlaamse overheid bepaalt de voorwaarden voor die financiering.

TITEL VII

Gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking

Artikel 16

De Vlaamse overheid kan lokale besturen ondersteunen bij de uitbouw van een beleid inzake ontwikkelingsamenwerking door convenants voor gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking aan te gaan.

TITEL VIII

Ontwikkelingseducatie

Artikel 17

De Vlaamse overheid kan initiatieven ondersteunen inzake ontwikkelingseducatie die binnen de Vlaamse Gemeenschap de creatie van een draagvlak voor internationale samenwerking bevorderen en de ontwikkeling van een houding van internationale solidariteit met het oog op een rechtvaardige en duurzame mondiale samenleving stimuleren.

TITEL IX

Waarborgverlening

Artikel 18

In overeenstemming met de doelstelling, vermeld in artikel 3, §1, 1°, kan de Vlaamse overheid door overheidswaarborgen te verlenen de Vlaamse ontwikkelingsfondsen ondersteunen die samenwerken met microfinancieringsinstellingen in het Zuiden.

TITEL X

Noodhulp en humanitaire bijstand

Artikel 19

De Vlaamse overheid kan beslissen om, naast vormen van ontwikkelingssamenwerking die in overeenstemming zijn met de doelstelling, vermeld in artikel 3, eerste lid, ook andere hulp te verlenen die in tijd, ruimte en omvang beperkt is. Het gaat om noodhulp en humanitaire bijstand aan bevolkingsgroepen die in een noodsituatie terechtgekomen zijn als gevolg van een natuurramp of een door de mens veroorzaakte ramp en waarvoor de plaatselijke bevolking en autoriteiten geen gepaste of onvoldoende acties kunnen ondernemen.

De Vlaamse overheid bepaalt de voorwaarden voor die financiering.

TITEL XI

Voortgangscontrolle en evaluatie

Artikel 20

De aandacht voor kwaliteit vereist een goed uitgebouwd controle- en evaluatiesysteem dat resultaatgericht is. De Vlaamse Regering neemt de nodige maatregelen om een dergelijk systeem binnen de structuren van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking uit te bouwen zodat resultaatgerichte voortgangscontrolle en interne evaluatie gegarandeerd worden.

Artikel 21

Naast interne evaluatie en voortgangscontrolle voorziet de Vlaamse Regering ook in de organisatie van een externe evaluatie die zowel het beleid als de acties van de Vlaamse Regering in verband met ontwikkelingssamenwerking evalueert en toetst aan de bepalingen van dit decreet. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden hiervan.

De verslagen van de externe evaluatie worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement. De Vlaamse Regering kan desgewenst haar opmerkingen bij die verslagen voegen.

TITEL XII

Financiële middelen

Artikel 22

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking beschikt over een eigen programma op de begroting, waarvan het Vlaams Parlement jaarlijks het bedrag bepaalt.

De besteding van de financiële middelen binnen dat begrotingsprogramma beantwoordt aan de internationale ODA-criteria.

Daarnaast kunnen ook op andere begrotingsprogramma's financiële middelen ingezet worden voor ontwikkelingsrelevante initiatieven. Indien de besteding van die middelen aan de internationale ODA-criteria beantwoordt, zullen ze eveneens als Vlaamse ODA beschouwd worden.

Artikel 23

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert een eigen bijdrage aan de internationaal aanvaarde doelstelling om het equivalent van minstens 0,7% van het bruto nationaal inkomen aan ODA te besteden.

Artikel 24

De Vlaamse Regering rapporteert jaarlijks aan het Vlaams Parlement over de Vlaamse ODA en over de maatregelen die genomen worden ten aanzien van de financiële doelstelling, vermeld in artikel 23.

TITEL XIII

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 25

Dit decreet is van toepassing op de beleidsmaatregelen en de acties die de Vlaamse Regering na de inwerkingtreding ervan in het kader van ontwikkelingssamenwerking onderneemt.

Dit decreet doet geen afbreuk aan overeenkomsten of subsidies die voor de inwerkingtreding van dit decreet respectievelijk gesloten of toegekend werden. Als de termijn van die overeenkomsten of subsidies de datum van de inwerkingtreding van dit decreet overschrijdt, kunnen ze echter alleen volgens de bepalingen van dit decreet ten gronde gewijzigd of hernieuwd worden.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

CDC

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 41.046/1/V

VAN DE AFDELING WEIGEVING
VAN DE RAAD VAN STAAT

De RAAD VAN STAAT, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 25 juli 2006 door de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 15 september 2006, van advies te dienen over een voorontwerp van "kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking", heeft op 7 september 2006 het volgende advies gegeven:

KDE

41.046/1/V

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond⁽¹⁾, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Gelet op het uitzonderlijk hoge aantal adviesaanvragen die met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State aanhangig zijn gemaakt, die dan nog, gelet op het tijdstip dat om advies is verzocht, slechts door een beperkt aantal magistraten kunnen worden behandeld, heeft de afdeling wetgeving zich bovendien, zelfs met betrekking tot de in artikel 84, § 3, eerste lid, van die wetten opgesomde punten, noodgedwongen moeten beperken tot een summier onderzoek van het ontwerp. Uit de vaststelling dat over een bepaling in dit advies niets wordt gezegd, mag niet zonder meer worden afgeleid dat er niets over gezegd kan worden en, indien er wel iets over wordt gezegd, dat er niets meer over te zeggen valt.

*

* *

BEVOEGDHEID

De bevoegdheidsverdeling inzake ontwikkelingssamenwerking in de huidige stand van het grondwettelijk recht is reeds uitvoerig onderzocht en besproken in de adviezen die de afdeling wetgeving van de Raad van State op 2 december 2003 in verenigde kamers heeft gegeven. Zoals in die adviezen is uiteengezet bestaat er inzake het ontwikkelingsbeleid thans een parallelle bevoegdheid, waarbij "de federale overheid beschikt over die bevoegdheid in het algemeen, terwijl de gemeenschappen en de gewesten die bevoegdheid hebben m.b.t. de aangelegenheden die tot hun materiële

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder rechtsgrond de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan, in dit geval voornamelijk met de beginselen die de verhouding regelen tussen de wetgever en de uitvoerende macht.

KDE

41.046/1/V

bevoegdheid behoren" ⁽²⁾. Voorts wees de Raad van State er op dat de gemeenschappen en gewesten zich bij de uitoefening van hun bevoegdheid inzake ontwikkelingssamenwerking moeten laten leiden door het evenredigheidsbeginsel en "de uitoefening van de federale bevoegdheid inzake ontwikkelingssamenwerking niet mogen dwarsbomen" ⁽³⁾.

Artikel 3, § 1, tweede lid, 3°, van het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet legt dan ook terecht het uit bevoegdheidsoogpunt noodzakelijke verband tussen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en "de verschillende domeinen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn". Het is immers enkel in die domeinen dat de concrete Vlaamse initiatieven inzake ontwikkelingssamenwerking mogen worden ondernomen. Het verdient aanbeveling, om alle twijfel dienaangaande uit te sluiten, ook in artikel 9 van het ontwerp andermaal te specificeren dat het gevoerde beleid wordt geconcentreerd "(...) in een beperkt aantal sectoren die behoren tot de aangelegenheden waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn". Voor het overige is het ontworpen decreet dermate algemeen geformuleerd dat het bevoegdheidsconform kan en moet uitgelegd worden bij zijn nadere uitvoering.

RECHTSGROND

1. Het ontwerp beoogt een kaderdecreet te zijn, dat grotendeels is beperkt tot het uitzetten van de grote lijnen en algemene beginselen en doelstellingen van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en van de algemene voorwaarden waaronder en de specifieke vormen waarin die samenwerking mag plaats vinden. De memorie van

⁽²⁾ Advies 36.040/VR/3 van 2 december 2003, over een voorontwerp van decreet "betreffende de microfinanciering in ontwikkelingslanden door middel van waarborgverlening aan ontwikkelingsfondsen", *Parl. St.* VI. Parl. 2003-04, nr. 2098/1, 34; advies 36.064/VR/3 van 2 december 2003, over een voorontwerp van decreet "betreffende het beleid inzake convenants gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking", *Parl. St.* VI. Parl. 2003-04, 2099/1, 43. Zie ook J. VELAERS, "«In foro interno et in foro externo» : de internationale bevoegdheden van gemeenschappen en gewesten", in *Internationale betrekkingen*, F. JUDO en G. GEUDENS (eds), Gent, De Boeck & Larcier, 2006, (3) 72-86.

⁽³⁾ Advies 36.040/VR/3 van 2 december 2003, *l.c.*, 35-36; advies 36.064/VR/3 van 2 december 2003, *l.c.*, 44.

KDE

41.046/1/V

toelichting vat het samen als "de visie, doelstellingen, criteria, instrumenten en evaluatiemechanismen". Diezelfde memorie van toelichting noemt het ontwerp een "overkoepelend kader" dat "een signaal (wil) geven" ⁽⁴⁾. Het ontwerp houdt voorts rekening met het bestaan van drie decreten van 2 april 2004 waarin de decreetgever reeds in specifieke domeinen is opgetreden (de ontwikkelingseducatie, de convenants gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking en de microfinanciering) en die thans "op een eenvoudige manier (worden) geïntegreerd binnen dit kaderdecreet".

De stellers van het ontwerp hebben, wellicht precies om reden van de beschreven uitgangspunten, uit het oog verloren dat in een normatieve tekst uitsluitend rechtsregels thuishoren, ook al hebben zij een signaalfunctie en ook al houden zij verband met "visie", "doelstellingen" of andere algemene principes. Meerdere bepalingen van het ontwerp die naar hun onderwerp in beginsel wel normatief van aard kunnen zijn, zijn evenwel zo algemeen geformuleerd dat de precieze draagwijdte ervan niet meer duidelijk is. Deze bepalingen missen de scherpte en de helderheid eigen aan een normatieve tekst. Beleidsverklaringen of bepalingen met een louter programmatorische draagwijdte die de rechtsorde niet wijzigen en bepalingen waarin enkel doelstellingen van de ontworpen regeling worden omschreven worden beter in de memorie van toelichting geïntegreerd, of geherformuleerd op een wijze dat hun normatieve inhoud duidelijk tot uitdrukking komt.

De tekst van het ontwerp zou vanuit dit oogpunt aan een grondige herziening onderworpen moeten worden.

2. Het eigene aan een kaderdecreet is dat het zich grotendeels beperkt tot het bieden van een rechtsgrond voor het uitwerken van een beleid door de Vlaamse Regering, zonder zelf de inhoudelijke krachtlijnen van dat beleid in elk detail vast te stellen. Het ontwerp verschilt evenwel van wat traditioneel een kaderdecreet wordt genoemd, omdat niet altijd een normatieve opdracht aan de Vlaamse Regering wordt verleend.

⁽⁴⁾ In de memorie van toelichting wordt nog uiteengezet, dat het ontwerp van decreet een kader tot stand beoogt te brengen voor de uitvoering van het Vlaamse beleid inzake ontwikkelingssamenwerking. Het ontworpen decreet biedt "een basis voor de verdere uitbouw" van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en er wordt "ruimte gelaten om verder specifiek regelingen uit te werken voor de financiering van andere indirecte actoren en multilaterale organisaties en het nemen van noodhulpinitiatieven".

KDE

41.046/1/V

Typerend voor de hiervoor in opmerking 1 aangegeven onduidelijkheid is het geregeld gebruik van de term "Vlaamse overheid", die in zijn vaagheid nietszeggend is en de bepalingen waarin zij voorkomt dan ook onwerkbaar maakt.

Volgens de gemachtigde werd oorspronkelijk het begrip "Vlaamse Regering" gebruikt, maar na overleg met de parlementaire fracties, die bezorgd waren voor het behouden van een bevoegdheid van het Vlaams Parlement terzake, werd dan voor de neutralere term "Vlaamse overheid" gekozen.

Aldus worden de ontworpen bepalingen waarin "Vlaamse overheid" te lezen staat, nodeloos herleid tot een louter programmatorische verklaring. Immers, de bevoegdheid van het Vlaams Parlement om bij decreet te regelen gaat door een eventuele delegatiebepaling aan de regering niet verloren, aangezien de decreetgever in een later stadium een bevoegdheid die hij heeft gedelegeerd opnieuw zelf kan uitoefenen door de delegatiebepaling te wijzigen of op te heffen. Daarentegen is de onbepaalde en in de bijzondere wetten onbekende term "Vlaamse overheid" niet voldoende nauwkeurig om aanvaardbaar te zijn als de uitdrukkelijke delegatie aan de regering zoals vereist bij artikel 78 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Het verdient dan ook aanbeveling dat het orgaan dat of de organen die zijn bedoeld met "Vlaamse overheid" precies worden opgegeven en dat alleszins de Vlaamse Regering daar wordt vermeld waar de stellers haar beogen te machtigen bij uitvoeringsbesluit normerend op te treden ⁽⁵⁾.

3. Uit het ontwerp, in het bijzonder uit de artikelen 7, § 2, en 12 ervan, blijkt dat de vormen van ontwikkelingssamenwerking het voorwerp moeten uitmaken van een overeenkomst tussen Vlaanderen en het partnerland.

⁽⁵⁾ Dat zulks niet altijd het geval is waar de term Vlaamse overheid voorkomt, blijkt onder meer uit de artikelen 15 tot 17, die enkel beogen de reeds bestaande regelingen van de decreten van 2 april 2004 in herinnering te brengen.

KDE

41.046/1/V

De ruimte om dergelijke overeenkomsten te sluiten wordt beperkt door de keuze van de partnerlanden (artikel 6 van het ontwerp) en door het principe van de sectorale afbakening (artikel 9 van het ontwerp). Het ontwerp laat de keuze van de partnerlanden aan de Vlaamse Regering over, maar preciseert niets méér met betrekking tot de wijze waarop de sectorale afbakening geschiedt dan dat de sectoren worden gekozen "in overleg met het partnerland en in overeenstemming met de principes en voorwaarden, vermeld in de artikelen 4 en 5". De Raad van State kan dan ook slechts herinneren aan de prerogatieven die de regering put uit artikel 167 van de Grondwet om de verdragen te sluiten. Dit grondwettelijk prerogatief mag niet in het gedrang worden gebracht door de wijze waarop de keuze van de sectoren gebeurt, gelet op de daaruit voortvloeiende beperking van de regering om akkoorden inzake ontwikkelingssamenwerking met andere landen te sluiten ⁽⁶⁾.

4. De artikelen 14, tweede lid, 15, tweede lid, en 19, tweede lid, hebben betrekking op de voorwaarden voor de financiering en laten het volledig over aan de "Vlaamse overheid" om de criteria voor de financiering te bepalen. De afdeling wetgeving gaat er van uit dat de stellers alleszins in deze bepalingen de Vlaamse Regering hebben bedoeld (zie ook opmerking 2). Ook al is het ontwerp een kaderdecreet, om verenigbaar te zijn met de beginselen die de verhouding tussen de wetgevende en de uitvoerende macht regelen, zou het ontwerp niet enkel het woord "overheid" moeten vervangen door "regering" (zie hiervoor), maar ook met een grotere nauwkeurigheid moeten bepalen op grond van welke criteria de financiering kan worden toegekend.

5. Luidens artikel 6 van het ontwerp "gebeurd" (lees: gebeurt) de bepaling van de landenkeuze door de Vlaamse Regering en wordt zij vermeld in de beleidsnota of de beleidsbrief. Die laatstgenoemde documenten zijn geen normatieve teksten, zodat de beslissing van de landenkeuze hoe dan ook eveneens formeel bij besluit zal dienen te worden geregeld.

⁽⁶⁾ Zie reeds het advies 27.457/4 dat de Raad van State, afdeling wetgeving, heeft gegeven op 30 maart 1998, over een voorontwerp van wet "betreffende de Belgische internationale samenwerking", *Parl. St. Kamer* 1998-99, nr. 1791/1, 32.

CDC

41.046/1/V

De kamer was samengesteld uit

de Heren	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUIN,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. STEEN, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

G. VAN HAEGENDOREN

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN KADERDECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Vlaamse ontwikkelingssamenwerking: het geheel van beleid en acties van de Vlaamse Regering in het kader van ontwikkelingssamenwerking, zowel in het Zuiden als binnen de Vlaamse Gemeenschap, die bijdragen tot het dichtenvan de Noord-Zuidkloof, het bevorderen van duurzame ontwikkeling in het Zuiden en een rechtvaardige, vreedzame en welvarende internationale gemeenschap;
- 2° het Zuiden: de landen die opgenomen zijn in het eerste deel van de lijst van het Comité voor Ontwikkelingshulp (DAC) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), met uitzondering van de lidstaten van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UNECE);
- 3° duurzame ontwikkeling: een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van het heden zonder de mogelijkheden tot behoeftievoorziening van de toekomstige generaties in gevaar te brengen, waarbij aandacht gegeven wordt aan de sociale, de ecologische en de economische dimensie;
- 4° Millenniumverklaring: de verklaring zoals aangenomen bij resolutie nr. 55/2 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 8 september 2000;
- 5° millenniumdoelstellingen: de doelstellingen die de Verenigde Naties in de Millenniumverklaring hebben opgenomen en waarmee ze uiting geven aan hun bereidheid om de extreme armoede in de wereld te bestrijden en daarin tegen 2015 tastbare resultaten te boeken;
- 6° partners: de verschillende actoren waarmee de Vlaamse Regering samenwerkt om aan de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking uitvoering te geven. Partners kunnen zijn:
 - a) partnerlanden: landen uit het Zuiden, vertegenwoordigd door hun overheden, die als prioritair voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking worden beschouwd. Naast de centrale overheid van de partnerlanden kunnen eventueel, en voor zover dat door de wetgeving of door de centrale overheid van het partnerland wordt toegestaan, ook deelstaten en regionale overheden van landen uit het Zuiden partners van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zijn;
 - b) multilaterale organisaties: intergouvernementele organisaties, met inbegrip van de Europese instellingen en van internationale organisaties voor regionale samenwerking van landen in het Zuiden;
 - c) indirecte actoren: instellingen en organisaties die geen deel uitmaken van of niet rechtstreeks betrokken zijn bij de Vlaamse Regering, zoals niet-gouvernementele organisaties, universiteiten en wetenschappelijke instellingen, vakbonden, private instellingen en gemeente- en provinciebesturen;
- 7° bilaterale samenwerking: vormen van samenwerking die gefinancierd worden door de Vlaamse Regering en die gebaseerd zijn op een over-

eenkomst tussen de Vlaamse Regering en een partnerland van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking;

- 8° minst ontwikkelde landen: de landen die wegens een laag inkomen per hoofd van de bevolking, een beperkte sociale ontwikkeling en een zwakke economische diversificatie als dusdanig erkend zijn door de Conferentie van de Verenigde Naties inzake Handel en Ontwikkeling (UNCTAD);
- 9° gender: concept dat verwijst naar het verschil in sociale status en rol tussen mannen en vrouwen in de samenleving en de machtsonevenwichten die hieruit voortvloeien;
- 10° macrosteun: rechtstreekse financiële steun aan de begroting of de betalingsbalans van een partnerland;
- 11° sectorale benadering: samenwerking die gericht is op de verdere ontwikkeling van een specifieke sector in een partnerland;
- 12° programmafinanciering: vorm van samenwerking waarbij verschillende activiteiten een coherent geheel vormen en bijdragen tot vooraf bepaalde doelstellingen en waarbij een procesmatige benadering wordt gebruikt die flexibiliteit bij de uitvoering mogelijk maakt;
- 13° projectfinanciering: financiële hulp of technische samenwerking met het oog op het ondersteunen van een zeer specifiek en in tijd en omvang beperkt aantal activiteiten die gericht zijn op het behalen van welomschreven resultaten en doelstellingen;
- 14° indirecte samenwerking: vormen van samenwerking waarbij de Vlaamse Regering zorgt voor de financiering of medefinanciering van activiteiten in het kader van het ontwikkelingsbeleid van een indirecte actor;
- 15° multilaterale samenwerking: vormen van samenwerking waarbij de Vlaamse Regering zorgt voor de financiering of medefinanciering van activiteiten in het kader van het ontwikkelingsbeleid van een multilaterale organisatie;
- 16° ODA: officiële ontwikkelingssamenwerking (official development assistance), zoals bepaald volgens de criteria van de OESO/DAC;

17° convenant gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking: een convenant gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 2 april 2004 betreffende het beleid inzake convenants gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking;

18° ontwikkelingseducatie: ontwikkelingseducatie als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 2 april 2004 inzake ontwikkelingseducatie;

19° Vlaams Ontwikkelingsfonds: ontwikkelingsfonds als vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 2 april 2004 betreffende de microfinanciering in ontwikkelingslanden door middel van waarborgverlening aan ontwikkelingsfondsen.

TITEL II

Doelstellingen

Artikel 3

§1. Binnen het ruimere perspectief van een mondiale duurzame ontwikkeling, zoals door de internationale gemeenschap is overeengekomen in de Verklaring van Rio de Janeiro inzake Milieu en Ontwikkeling van juni 1992 en in het bijbehorende actieplan Agenda 21, en in overeenstemming met de internationale ontwikkelingsagenda, zoals onder andere bepaald in de millenniumdoelstellingen, wil de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking een eigen bijdrage leveren aan rechtvaardige Noord-Zuidverhoudingen en aan de verdere ontwikkeling van het Zuiden.

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert die bijdrage door:

- 1° samen met de bevolking van landen in het Zuiden te werken aan de realisatie van initiatieven voor structurele bestrijding van de armoede. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking onderneemt daarbij prioritair activiteiten die erop gericht zijn de levenskwaliteit van arme en kwetsbare bevolkingsgroepen te verbeteren en het recht op ontwikkeling van die groepen te garanderen;
- 2° met het oog op een rechtvaardige en duurzame mondiale samenleving steun te verlenen aan de verruiming van het draagvlak voor ontwikkelingsamenwerking binnen de Vlaamse Gemeenschap

en aan de ontwikkeling van een houding van internationale solidariteit;

- 3° aandacht voor het mondiale perspectief te promoten en coherentie met het ontwikkelingsbeleid na te streven binnen de verschillende domeinen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn en waarbinnen het gevoerde beleid ook internationale implicaties kan hebben.

§2. In haar beleidsnota en in haar beleidsbrieven vult de Vlaamse Regering die algemene doelstellingen meer specifiek in.

TITEL III

Principes en voorwaarden

HOOFDSTUK I

Principes

Artikel 4

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking hanteert de volgende principes in de samenwerking met haar partners:

- 1° eigenaarschap: de partners van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking bepalen hun eigen ontwikkelingsbeleid en hun eigen prioriteiten en geven zelf aan op welke manier zij die willen realiseren. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert haar bijdrage binnen die beleidskaders en prioriteiten;
- 2° partnerschap: in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking werken de betrokken partijen samen op basis van gelijkwaardigheid, wederkerigheid, vertrouwen en respect. Zij hebben allemaal rechten en plichten waarop zij wederzijds aangesproken kunnen worden;
- 3° beleidsdialoog: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking treedt in dialoog met haar partners met de bedoeling de doelstellingen inzake samenwerking te bereiken, eventuele moeilijkheden in de realisatie ervan bespreekbaar te maken en indien nodig politieke kwesties te bespreken die een effect kunnen hebben op de samenwerking. Specifieke aandacht gaat hierbij naar de situatie op het vlak van de mensenrechten, democratische

ontwikkeling en vrede. Zowel overheden als vertegenwoordigers uit de civiele maatschappij worden betrokken bij die dialogen, die zowel formeel als informeel van aard kunnen zijn;

- 4° erkenning van diversiteit: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking erkent de culturele, sociale, economische, religieuze en levensbeschouwelijke diversiteit van de partners met wie ze samenwerkt.

HOOFDSTUK II

Voorwaarden

Artikel 5

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° ontwikkelingsrelevantie: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking beantwoordt aan de criteria voor ontwikkelingsrelevantie zoals de OESO/DAC vaststelt;
- 2° ongebonden hulp: de financiële middelen die, in welke vorm ook, verstrekt worden in het kader van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zijn vrij van enige verplichting tot besteding in goederen of diensten uit Vlaanderen;
- 3° concentratie: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking bundelt haar inspanningen tot een beperkt aantal landen, sectoren en actoren, om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Op het vlak van de keuze van de sectoren vormen de prioriteiten die naar voor geschoven worden in het kader van de millenniumdoelstellingen de leidraad;
- 4° coördinatie en harmonisatie: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking coördineert haar inspanningen enerzijds met de eigen initiatieven van haar partners, en anderzijds met de initiatieven van andere donoren. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert ook de nodige inspanningen om bij te dragen tot de harmonisatie van donorprocedures;
- 5° resultaatgerichte, langdurige samenwerking: de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking streeft een

langdurig effect na dat zich niet alleen uit in het behalen van blijvende en meetbare resultaten, maar ook in capaciteitsopbouw van de partners. Om tot een succesvolle en resultaatgerichte samenwerking te kunnen komen engageert de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich voor minstens vijf jaar in de samenwerking met een partnerland;

- 6° kwaliteit: integrale kwaliteitszorg is een wezenlijk onderdeel van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking werkt op een doeltreffende en doelmatige manier. Ze beoogt continuïteit en coherentie in de samenwerking met haar partners en gaat daarbij methodisch te werk. Relevante ervaring en aanbevelingen uit evaluaties worden optimaal benut.

TITEL IV

Bilaterale samenwerking

HOOFDSTUK I

Samenwerking met een partnerland

Artikel 6

Om tot een efficiënte en kwaliteitsvolle samenwerking te komen, concentreert de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking haar inspanningen in een beperkt aantal landen. De mogelijkheid tot het inzetten van voldoende financiële middelen bepaalt het concrete aantal partnerlanden waarmee samengewerkt wordt. De bepaling van de minimale budgettaire massa daartoe en de landenkeuze gebeurt door de Vlaamse Regering. De landenkeuze wordt vermeld in de beleidsnota of de beleidsbrief van de minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking.

Artikel 7

§1. Voor het al dan niet verder samenwerken met bestaande partnerlanden of bij de selectie van één of

meer extra partnerlanden laat de Vlaamse Regering zich leiden door de volgende criteria:

- 1° de mate waarin de graad van armoede van het partnerland een bijdrage van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking rechtvaardigt. Daarom zal voorrang gegeven worden aan samenwerking met landen uit de groep van de minst ontwikkelde landen;
- 2° de mate van goed bestuur in het partnerland;
- 3° het belang van de bestaande betrekkingen met het partnerland in overeenstemming met de voorwaarden, vermeld in artikel 5, 5° en 6°.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt welke actuele indicatoren aan die criteria gekoppeld worden en hoe ze onderling gewogen worden. Op basis daarvan motiveert de Vlaamse Regering haar uiteindelijke keuze voor het sluiten van een overeenkomst met een of meer nieuwe partnerlanden. Desgewenst kan ze aanvullende criteria voor een fijnere selectie bepalen.

Artikel 8

De samenwerking kan stopgezet worden om de volgende redenen:

- 1° de overeenkomst tussen het partnerland en de Vlaamse Regering is beëindigd;
- 2° de Vlaamse Regering en het partnerland besluiten gezamenlijk de samenwerking voortijdig te beëindigen;
- 3° het partnerland voldoet niet langer aan een of meer selectiecriteria van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking als vermeld in artikel 7, §1;
- 4° het partnerland beëindigt de samenwerking met de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering zal in overleg met het partnerland de voorwaarden voor stopzetting van de samenwerking bepalen, tenzij de omstandigheden een dergelijk overleg niet mogelijk maken.

HOOFDSTUK II

Sectorale afbakening

Artikel 9

Omwille van kwaliteit en efficiëntie concentreert de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking haar inspanningen in een beperkt aantal sectoren die behoren tot de aangelegenheden waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn. De sectoren worden steeds gekozen in overleg met het partnerland en in overeenstemming met de principes en voorwaarden, vermeld in de artikelen 4 en 5.

HOOFDSTUK III

Transversale thema's

Artikel 10

Bij alle beleidsinitiatieven en acties die de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking onderneemt, besteedt ze bijzondere aandacht aan de transversale thema's gender, hiv/aids en duurzame ontwikkeling.

HOOFDSTUK IV

Actoren

Artikel 11

Naast de overheid kunnen ook indirecte actoren en multilaterale organisaties aangezocht worden om mee voor de uitvoering van de samenwerking met het partnerland te zorgen.

HOOFDSTUK V

Vormen

Artikel 12

Voor elk partnerland wordt bepaald welke vormen van samenwerking het meest aangewezen zijn. Mogelijke vormen van samenwerking zijn: budgetsteun, programma- en projectfinanciering, adviesverlening

met het oog op kennisopbouw en beurzen voor studie en stage.

HOOFDSTUK VI

Landenstrategienota

Artikel 13

Voor elk partnerland bepaalt een landenstrategienota het te volgen beleid. Die landenstrategienota is ingebed in al bestaande ontwikkelingsplannen van het partnerland. Ze wordt in een beleidsdialoog met het partnerland opgesteld.

De landenstrategienota gaat minstens in op de doelstellingen, specifieke sectoren, transversale thema's, actoren en samenwerkingsvormen die voor het partnerland aangewezen zijn. Afhankelijk van de specifieke context binnen het desbetreffende partnerland, bepaalt de landenstrategienota de inhoudelijke afbakening van de sectoren, de inbedding van de transversale thema's en de eventuele samenwerking tussen de verschillende actoren. De landenstrategienota maakt deel uit van de beleidsnota of de beleidsbrief van de minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking. De landenstrategienota wordt voorgelegd aan de strategische adviesraad van het beleidsdomein waartoe ontwikkelingssamenwerking behoort en aan het Vlaams Parlement. Een landenstrategienota wordt regelmatig en in overleg met het partnerland geëvalueerd.

TITEL V

Multilaterale samenwerking

Artikel 14

De Vlaamse Regering kan beslissen om bepaalde multilaterale organisaties met een vrijwillige bijdrage financieel te ondersteunen, ter aanvulling van de al aangehaalde maatregelen die ze neemt om de doelstellingen, vermeld in artikel 3, §1, uit te voeren en afhankelijk van de middelen die ze ter beschikking heeft. De organisaties worden steeds gekozen in overeenstemming met de principes en voorwaarden, vermeld in de artikelen 4 en 5.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor die financiering.

TITEL VI

Indirecte samenwerking

Artikel 15

De Vlaamse Regering kan beslissen om projecten en programma's van bepaalde indirecte actoren te financieren, ter aanvulling van de al aangehaalde maatregelen die ze neemt om de doelstellingen, vermeld in artikel 3, §1, uit te voeren en afhankelijk van de middelen die ze ter beschikking heeft.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor die financiering.

TITEL VII

Gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking

Artikel 16

De Vlaamse Regering kan lokale besturen ondersteunen bij de uitbouw van een beleid inzake ontwikkelingssamenwerking door convenants voor gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking aan te gaan.

TITEL VIII

Ontwikkelingseducatie

Artikel 17

De Vlaamse Regering kan initiatieven ondersteunen inzake ontwikkelingseducatie die binnen de Vlaamse Gemeenschap de creatie van een draagvlak voor internationale samenwerking bevorderen en de ontwikkeling van een houding van internationale solidariteit met het oog op een rechtvaardige en duurzame mondiale samenleving stimuleren.

TITEL IX

Waarborgverlening

Artikel 18

In overeenstemming met de doelstelling, vermeld in artikel 3, §1, 1°, kan de Vlaamse Regering door overheidswaarborgen te verlenen de Vlaamse ontwikkelingsfondsen ondersteunen die samenwerken met microfinancieringsinstellingen in het Zuiden.

TITEL X

Noodhulp en humanitaire bijstand

Artikel 19

De Vlaamse Regering kan beslissen om, naast vormen van ontwikkelingssamenwerking die in overeenstemming zijn met de doelstelling, vermeld in artikel 3, eerste lid, ook andere hulp te verlenen die in tijd, ruimte en omvang beperkt is. Het gaat om noodhulp en humanitaire bijstand aan bevolkingsgroepen die in een noodsituatie terechtgekomen zijn als gevolg van een natuurramp of een door de mens veroorzaakte ramp en waarvoor de plaatselijke bevolking en autoriteiten geen gepaste of onvoldoende acties kunnen ondernemen.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor die financiering.

TITEL XI

Voortgangscontrole en evaluatie

Artikel 20

De aandacht voor kwaliteit vereist een goed uitgebouwd controle- en evaluatiesysteem dat resultaatgericht is. De Vlaamse Regering neemt de nodige maatregelen om een dergelijk systeem binnen de structuren van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking uit te bouwen zodat resultaatgerichte voortgangscontrole en interne evaluatie gegarandeerd worden.

Artikel 21

Naast interne evaluatie en voortgangscntrole voorziet de Vlaamse Regering ook in de organisatie van een externe evaluatie die zowel het beleid als de acties van de Vlaamse Regering in verband met ontwikkelingssamenwerking evalueert en toetst aan de bepalingen van dit decreet. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden hiervan.

De verslagen van de externe evaluatie worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement. De Vlaamse Regering kan desgewenst haar opmerkingen bij die verslagen voegen.

TITEL XII

Financiële middelen

Artikel 22

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking beschikt over een eigen programma op de begroting, waarvan het Vlaams Parlement jaarlijks het bedrag bepaalt.

De besteding van de financiële middelen binnen dat begrotingsprogramma beantwoordt aan de internationale ODA-criteria.

Daarnaast kunnen ook op andere begrotingsprogramma's financiële middelen ingezet worden voor ontwikkelingsrelevante initiatieven. Indien de besteding van die middelen aan de internationale ODA-criteria beantwoordt, zullen ze eveneens als Vlaamse ODA beschouwd worden.

Artikel 23

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking levert een eigen bijdrage aan de internationaal aanvaarde doelstelling om het equivalent van minstens 0,7% van het bruto nationaal inkomen aan ODA te besteden.

Artikel 24

De Vlaamse Regering rapporteert jaarlijks aan het Vlaams Parlement over de Vlaamse ODA en over de maatregelen die genomen worden ten aanzien van de financiële doelstelling, vermeld in artikel 23.

TITEL XIII

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 25

Dit decreet is van toepassing op de beleidsmaatregelen en de acties die de Vlaamse Regering na de inwerkingtreding ervan in het kader van ontwikkelingssamenwerking onderneemt.

Dit decreet doet geen afbreuk aan overeenkomsten of subsidies die voor de inwerkingtreding van dit decreet respectievelijk gesloten of toegekend werden. Als de termijn van die overeenkomsten of subsidies de datum van de inwerkingtreding van dit decreet overschrijdt, kunnen ze echter alleen volgens de bepalingen van dit decreet ten gronde gewijzigd of hernieuwd worden.

Brussel, 10 november 2006.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS
